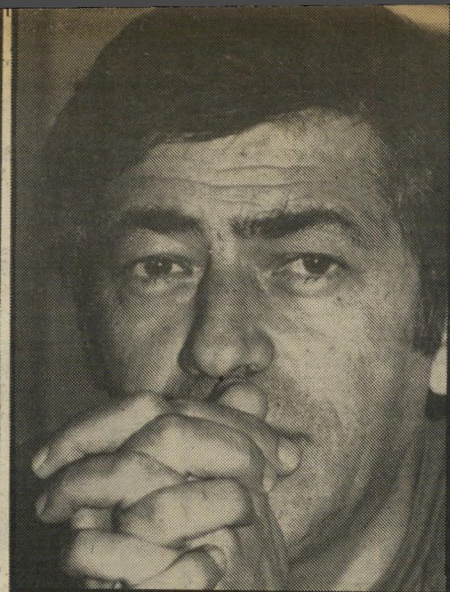

חווה ארליכמן
פרס + פולין

מירון בנבנישתי
ליטא + יוון

חיים הנבי
מאה שערים + חברון

דורית הוסמן
תימן + צ'כוסלובקיה

לפעם לבקר אותי בקיבוץ, וכל הילדים היו צוחקים ממני ואומרים שאמא שלי ערכיה. למה? כי היא דיברה בהברות ספרדיות. ה' רע' מודגשות. אני זוכר גדול.

כילד אני זוכר שהורי התנדבו לצ' בא הבריטי, ואותי שלחו לקיבוץ גיב' עת-השלושה. אמא היתה מגיעה מפעם

יושבים רוב שעות היום על המירפסת ואוכלים מארנצס — תפוחי-זהב. כמישפחה הסכימו שציונה תחתן עם האשכנזי, אבל לא ראו בזה כבוד

בביתו, החלוצים היו בכחינת מוקצה. בשבת היינו הולכים לבית-הכנסת, מקדשים על היין, ובערב, במוצאי-שבת, היינו מריחים תבלינים. כולם היו

החתונה של אבא עם אשה ספרדיה בצורה קשה, ואפילו רעה. אני זוכר מישפט בידיש, שהיה חוזר תמיד: "דר קליינר ספרדי איז קומן" (הספרדי הקטן בא) כשהייתי בא לבקר אותם. את הצבע השחור שלי קיבלתי מ' אבי, דווקא. אמאי קיבלתי את העיניים העצובות והסנטימנטליות של הספרדים.

כשהגעתי לארץ ונשלחתי לכפר הנוער, לא הרגשתי את עצמי שונה מ'פני שהייתי ספרדי, אלא מפני שהייתי תורכי. הילדים ביקשו שאלמד אותם קלות בתורכית, וכולם למדו שאקמק פירושו "לחם" בתורכית.

● **חיים ברעם:** אני זוכר שכילד בכיתה ג' מילאתי שאלון בבית-הספר וכתבתי שאני ספרדי. המנהל שאל אותי למה כתבת ספרדי, ועניתי לו שהילד על פי ההלכה נקבע לפי האם. עד גיל 14 הצגתי את עצמי כספי רדי. הסיבה היתה פרוואית. אהבתי את התפילות של הספרדים. הייתי הולך כל שבת עם האבא של אמא שלי לבית-הכנסת. עכשיו אני אוהב יותר את התפילות של האשכנזים.

כילד הייתי הולך הרבה לבקר את הסבתא, אמא של אמא. קראו לה "אם עזרא". היא דיברה רק ערבית, ותמיד היה אצלה אוכל ואנשים. היתה קולה לנו גרעיני-אבטיח.

● **אברהם ביי-עז:** אני זוכר כי ילד את הביקורים אצל הסבתא הספרדי, שעישן נרגילה, הכש תרכוש ודיבר רק ערבית.

הסב היה מבין 66 המישפחות הראשונות שיסדו את אחוות-בית. היה עובד-ציכוד של העדה הספרדית.

ביי-עז ואמו במדי הצבא הבריטי
הילדים אמרו שאמא שלי ערבית!

ברעם
עד גיל 14 הצגתי את עצמי כספרדי!

מרקוס ואמו לונה
הספרדי הקטן בא!

שביקשתי ממנה להפסיק לדבר כך. גדלתי כילד בחברה אשכנזית וכ' תרבות אשכנזית, חוץ מהביקורים אצל הסבתא הספרדי.

● **דורית הוסמן:** נולדתי בנהד ריה, וכילדה אינני זוכרת כל אפליה על רקע ערתי. נולדתי וגדלתי וחייתי בחברה של ייקים, חברה אשכנזית סהורה.

את החגים והאירועים המישפחתיים היינו מבליים אצל הסבתא והסבתא התיי מניים, במרמורק. הצד המיורחי בבית היה יותר דומיננטי. אני זוכרת ילדות בנהרית, בחברה אשכנזית לגמרי.

● **חיים הנבי:** הילדות החברתית שלי היתה כולה עם אשכנזים. גך ילדים של אמהות עובדות, בית-ספר עממי. בית-הכרם, אפילו שהמנהל היה רויך בנבנישתי, כראייה לאחור זה היה בית-ספר אשכנזי. התנועה המאוחדת. לעיתים תכופות שמעתי את הביטוי "פרענק", אבל תמיד בהקשרים שלי-ליים. כשהייתי בא לבית חבר, האמא, שהיתה מתרגזת עליו, היתה אומרת לו: "אתה מתנהג כמו פרענק פארך".

בבית הספר בירושלים. בתחילת ה' שנה, היו מערכנים את יומך-הכיתה. כל תלמיד נתבע לציון, בקול, את שייכותו העדתית של האב. התשובה שלי, ספי רדי, היתה מביכה אותי. היה לי שם (המשך בעמוד 32)

בנבנישתי
אני ספרדי לבן!

הנבי
האשכנזים הטיפו לי יותר מוסר!

הוסמן
את החגים ביליתי עם התימנים!